

Vår saksbehandler
Richard Sandnes

Referanse
RISA/2022/362-1/037

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Formannskapet		26.04.2022
Kommunestyret		05.05.2022

Eierskapsmelding - oppdatering

Vedlegg

1 Eierskapsmelding del 2 - 2022

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

<https://www.oppdal.kommune.no/globalassets/pdfdokumenter/politikk/eierskapsmelding-del-1---2020---vedtatt.pdf>

<https://www.oppdal.kommune.no/globalassets/pdfdokumenter/politikk/eierskapsmelding-del-2---2020.pdf>

Saksopplysninger

Dagens eierskapsmelding for Oppdal kommune ble vedtatt av kommunestyret 1.oktober 2020 i sak 20/88. Her ble det vedtatt at eierskapsmeldingen skulle oppdateres av kommunestyret selv annet hvert år, og gjennomgå en grundig revidering én gang i hver valgperiode. Det er på denne bakgrunn at eierskapsmeldingen nå oppdateres.

Det er lagt opp til en todeling av eierskapsmeldingen; Eierskapsmelding del 1 er overordnet og prinsipiell, og tydeliggjør kommunens eierskapspolitikk generelt. Eierskapsmelding del 2 inneholder eierstrategier for selskap kommunen har eierinteresser i spesielt. Oppdateringen som denne sak gjelder, omhandler del 2.

I eierskapsmelding, del 5.1 Kommunestyret, står blant annet følgende:

«Det etableres en rutine for årlig rapportering til kommunestyret for de viktigste selskapene (for 2021 vil dette være Vekst Oppdal Holding AS, Vitnett AS, Oppdal næringshus AS, Trønderenergi AS, Rosenvik AS, Oppdal kulturhus KF og ReMidt IKS) og hvor kommunens eierstrategi drøftes samlet. Eventuelle endringer i strategi og/eller tiltak i forhold til enkelt selskaper skal behandles i dette møtet. Her vektlegges følgende punkter:

- utviklingen i selskapene generelt og i forhold til utvalgte nøkkeltall
- risiko og framtidsutsikter
- behov og ønsker om mulige endringer og tiltak»

Videre står det:

«Opplæring av styre- og representantskapsmedlemmer

Ved begynnelsen av ny valgperiode tar Oppdal kommune initiativ til styreopplæring for alle kommunalt valgte styre- og representantskapsmedlemmer.

Møte med styremedlemmer

Årlig gjennomfører kommunestyret, ved ordfører, møte med samtlige styremedlemmer som kommunestyret har oppnevnt. Hensikten med møtet er å sikre at kommunen som eier får anledning til å gå gjennom eierskapsmeldingen, politiske signaler og vedtak som gjelder de aktuelle selskap.»

Miljøfaglig vurdering

Ikke aktuelt.

Landbruksfaglig vurdering

Ikke aktuelt.

Folkehelsevurdering

Ikke aktuelt.

Vurdering

Opplæring av styremedlemmer og møte med styremedlemmene

Dette ble gjennomført 12.oktober 2021 som halvdagsseminar i Oppdal kulturhus. Her følger programmet:

Innhold	Innleder
Velkommen	Geir A Espnes, ordfører
Kommunens eierskapspolitikk	Richard Sandnes, controller
Kommunens eierskapsforvaltning	Richard Sandnes, controller
Styre- og representantskapsmedlemmers ansvar	Kristian Nordheim, kommuneadvokat
Styre- og representantskapsmedlemmers ansvar	Kristian Nordheim, kommuneadvokat
Oppsummering og tid til spørsmål av generell karakter	Richard Sandnes, controller

Det ble anledning til å diskutere og stille spørsmål fra deltakerne og blant deltakerne.

De viktigste selskapene

Vitnett AS

Oppdal kommune solgte ut sin andel på 50,1% av Vitnett AS til minoritetseier NEAS AS 11.november 2021.

Vekst Oppdal holding AS

Selskapet har, etter overdragelse av Oppdal distriktsmedisinske senter AS til Oppdal kommune, to datterselskaper; Vekst Oppdal AS og Oppdal treningssenter AS. Den første er en attføringsbedrift, mens treningssenteret er et rent kommersielt selskap. Begge datterselskaper har positiv kontantstrøm fra driften sin, men holdingsselskapet har ikke inntekter nok til å dekke sine årlige kostnader. Årsresultatet for holdingsselskapet har de siste tre årene variert mellom minus 59.000 og minus 104.000 kroner.

Det bør fortløpende vurderes om Oppdal kommune skal sitte som eneeier (indirekte) av et rent kommersielt selskap. Det har vært argumentert fra styret i Vekst Oppdal holding AS at det er behov for et treningssenterselskap innen konsernet fordi det er viktig for tilbudet som Vekst Oppdal AS skal gi til de personer som er på arbeidsmarkedstiltak. I 2020 kjøpte Vekst Oppdal AS tjenester for kr. 104.000 (kilde: styreleder i Vekst Oppdal holding AS) fra Oppdal treningssenter AS av en totalomsetning for treningssenteret på 4,2 millioner kroner. Det utgjør 2% av omsetningen til treningssenteret. På bakgrunn av dette faktum synes det vanskelig å argumentere for eierskap på grunn av bruk av treningssenteret. Slike tjenester kan kjøpes i markedet.

Det foregår for tiden arbeid med strukturering av datterselskapene.

Oppdal næringshus AS

Kommunestyret fattet i sitt møte 17.mars 2022 vedtak følgende vedtak:

Oppdal kommunestyre ber Oppdal Næringshus AS (ONH) om å fortsette sitt arbeid med tilrettelegging for næringslivet i Oppdal. For at ONH skal kunne fortsette dette arbeidet

1. *Øker Oppdal kommune egenkapitalen til ONH med 3 millioner kroner 1.4.22. Beløpet finansieres ved bruk av disposisjonsfond. Budsjett 2022 korrigeres tilsvarende.*
2. *Styret skal så snart som mulig ta opp nye forhandlinger med SIVA AS om inngåtte avtaler.*
3. *Kommunestyret ber generalforsamlingen så raskt som mulig å få på plass et styre for å lede arbeidet.*
 - a. *Styret bes så fort som mulig å skissere en plan for hvordan selskapet på sikt kan få en drift i balanse.*
 - b. *Styret bes raskt om å vurdere hvordan en skal klare å få til salg av avtaler på en mer optimal måte.*
 - c. *Styret må starte arbeidet med å se på organiseringen av selskapet.*
4. *Kommunestyret ønsker kvartalsvis rapportering fra styret og ber om en mer grundig oppdatering om hvordan arbeidet går i første kommunestyremøte i 2023.*

Med dette vedtaket har kommunestyret stadfestet at selskapet skal fortsette å arbeide for at eier kan oppnå formålet med eierskapet:

Oppdal næringshus AS er i dag et rent eiendomsselskap. Hovedoppgaven er å bidra til at innovasjonsdelen i innovasjonssenteret fylles opp med leietakere som på sikt kan betale markedsleie for lokalene.

Vedtektene i selskapet inneholder en setning om at «Selskapet er et verktøy i Oppdal kommunes arbeid med næringsutvikling». Det er naturlig at dette tas inn i avsnittet om formål med eierskapet.

Kommunens eierstrategi basert på vedtaket 17.mars 2022 utvides da til (ny tekst understreket):

Selskapet må tilpasses den begrensede oppgave selskapet er tiltenkt i forbindelse med etablering av innovasjonssenteret i Oppdal. Selskapet har inngått avtaler som per 1.4.2022 ikke gir positiv drift. Disse må reforhandles slik at det gis mulighet for positiv drift. Avgjørelse om videre drift fattes i første kommunestyremøte i 2023.

TrønderEnergi AS

Kommunen har kjøpt aksjer for kr. 111.152.000, noe som gir en eierandel på 4,02%.

Eierne har krevd at selskapet skal dele ut 200 millioner i utbytte årlig. Dette gir et årlig utbytte for Oppdal kommune på 7,7 millioner kroner.

Trønder-Energi-konsernet har de siste årene rendyrket seg som en produsent av fornybar energi fra vann, vind og sol (oppstrøms), samt som en tjenesteyter innen elektrifisering og energieffektivisering (nedstrøms), gjennom Ohmia-navnet. Ohmia Charging er landets største aktør innenfor elbillading til borettslag og sameier, Ohmia Retail tilbys energitjenester til dagligvarebransjen, mens Ohmia Construction leverer elektrifiseringstjenester og bidrar til å muliggjøre utslippsfrie byggeplasser. TrønderEnergi er 40%-eier i nettselskapet Tensio.

Oppdal kommune vil fortsatt anse plasseringen med sin eierpost i TrønderEnergi som en finansiell investering.

Oppdal kommune er kjent med at TrønderEnergi ønsker å fusjonere i nytt selskap hvor TrønderEnergi vil ha 49% av aksjene. Oppdal kommune vil kreve at en slik fusjon skal verne utbytte for dagens eiere, samt ivareta eierskapet til vannkraften som eies av TrønderEnergi eller kommunene i dag. I tillegg skal eierskapet til nettselskapet Tensio ivaretas.

ReMidt IKS

Miljøsekskapet ReMidt IKS er et interkommunalt selskap med 17 eierkommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet leverer tjenester til innbyggerne knyttet til husholdningsavfall og slam.

Fra 1. januar 2020 ble de tre interkommunale selskapene Envina, Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap og Hamos Forvaltning IKS slått sammen for å danne ReMidt IKS. Hovedkontoret for selskapet ligger på Orkanger, med avdelingskontor på Melhus og i Kristiansund. Til sammen 130.000 innbyggere bor i de 17 kommunene.

Selskapet skal i samarbeid med eierkommunene fremme bevisste holdninger til ressursbruk i samfunnet, gjennom å legge til rette for kildesortering, gjenbruk og materialgjenvinning av ulike typer avfall. ReMidt IKS drifter gjenvinningsstasjonen i Oppdal.

Oppdal kommune er fortsatt hjemmelshaver for tomte der miljøstasjonen ligger. Det arbeides med å få overført hjemmelen til ReMidt IKS.

Kommunestyret har, gjennom vedtatt eierskapsmelding, vedtatt å kjøpe seg opp i ReMidt næring AS fra i dag 0,12% eierandel til 5,4% eierandel inne utgangen av 2024. Kommunedirektøren vil fremme egen sak for kommunestyret der kommunestyret blir bedt om å ta stilling til økt eierandel.

Rosenvik holding AS

Oppdal kommune ble aksjonær i Rosenvik AS da det ble etablert avdeling av Rosenvik her i Oppdal. Avdelingen ble nedlagt i 2008, men Oppdal kommune har fortsatt 31,21% eierandel. Siden Oppdal kommune ikke har direkte interesse i driften av selskapet har kommunestyret vedtatt at kommunen bør selge seg ut av selskapet snarest.

Utfordringen er at regnskaps- og selskapsregler ikke tillater Oppdal kommune å selge sin andel til mer enn indeksjustert innskudd på kr. 400.500. Dette gir i dag i underkant av én million kroner, til tross av at kommunens andel av egenkapitalen utgjør om lag 12 millioner kroner. Skal vi selge oss ut til en pris som tilsvarer vår ideelle andel av egenkapitalen må majoritets-eier Orkland kommune politisk være villig til å gi en bedre pris.

Oppdal kulturhus KF

Ved inngangen til 2021 hadde selskapet et fremført underdekning i driftsregnskapet på 1,1 millioner kroner og kr. 0,3 millioner kroner i fremført underdekning i investeringsregnskapet. For 2021 ble netto driftsresultat (regnskapsmessig mindreforbruk) på 1,6 millioner kroner og fremført akkumulert underdekning i investeringsregnskapet på 0,3 millioner kroner.

De største økonomiske utfordringene for Oppdal kulturhus er

- a) Et netto driftsresultat som er positivt over år
- b) Oppdalsmuseet – vedlikehold/restaurering av bygninger og oppføring av et besøkssenter/mottaksbygg.
Oppdalsmuseet eier 35 bygg hvorav tre bygg er fredet/vernet og ett bygg vil få vernestatus i løpet av 2022. Hvis ikke eier av de fredede/vernedede bygg tar vare på disse byggene kan Riksantikvaren pålegge eier (Oppdal kommune) vedlikehold og reparasjon.
- c) Løsninger for kulturskolens ansatte. Lærere har ikke egne lærerrom og rektor/administrasjon har ikke egne kontorrom.

Oppdal kulturhus må legge frem planer med tiltak, budsjett og finansiering for eier slik at eier kan danne seg et bilde over behovene og prioritering av tiltak.

Kommunedirektørens tilråding

Kommunestyret vedtar følgende endringer i sitt formål, eierstrategi og krav til avkastning og utbytte:

Vekst Oppdal holding AS

FORMÅLET MED EIERSKAPET	
Vekst Oppdal holding AS skal være eier og eiendomsselskapet i konsernet der dette ikke kommer i konflikt med reglene til NAV. Styret i holdingselskapet skal bidra til at driften i datterselskapene er sunn.	
KOMMUNENS VURDERING OG EIERSTRATEGI	
Vekst Oppdal holding AS: Selskapet skal ikke involvere seg i rent kommersiell drift.	
Vekst Oppdal AS: Kommunen vil benytte reserverte kontrakter for å sikre arbeidsinkluderingsbedrifter oppdrag. Samarbeidsområder mellom kommuneorganisasjonen og Vekst Oppdal skal identifiseres og søkes gjennomført der kommunen har nytte av dette. Selskapet skal være konkurransedyktig overfor sine kunder.	
Oppdal treningssenter AS: Eierskapet vurderes ut fra behovet for slike tjenester fra Vekst Oppdal AS. På bakgrunn av at Vekst Oppdal AS kjøper tjenester fra Oppdal treningssenter for et beskjedent beløp som kun utgjør 2% av omsetningen til treningssenteret er det vanskelig å argumentere for eierskap av treningssenteret så lenge slike tjenester kan kjøpes i markedet. Drift av treningssenter er en ren kommersiell oppgave og Oppdal kommune bør ikke være engasjert i rent kommersielle selskap.	
Alle datterselskapene: Minst to av styrenes medlemmer (styreleder og medlem) skal ha aktiv, profesjonell næringslivsbakgrunn. Det etableres et eget styre for hvert av datterselskapene.	
KOMMUNENS KRAV TIL AVKASTING OG UTBYTTE	
Avkastning:	2% resultatgrad før skatt for datterselskapene
Utbytte:	Ikke fastsatt

Oppdal næringshus

FORMÅL MED EIERSKAPET	
Oppdal næringshus AS er i dag et rent eiendomsselskap. Hovedoppgaven er å bidra til at innovasjonsdelen i innovasjonssenteret fylles opp med leietakere som på sikt kan betale markedsleie for lokalene. Selskapet er et verktøy i Oppdal kommunes arbeid med næringsutvikling.	
KOMMUNENS VURDERING OG EIERSTRATEGI	
Selskapet må tilpasses den begrensede oppgave selskapet er tiltenkt i forbindelse med	

etablering av innovasjonssenteret i Oppdal. Selskapet har inngått avtaler som per 1.4.2022 ikke gir positiv drift. Disse må reforhandles slik at det gis mulighet for positiv drift. Avgjørelse om videre drift fattes i første kommunestyremøte i 2023.

TrønderEnergi

FORMÅLET MED EIERSKAPET	
Finansiell investering	
KOMMUNENS VURDERING OG EIERSTRATEGI	
Kommunen er 11. største aksjonær. Aksjeposten gir en viktig kontantstrøm i form av utbytte. Strategi: Det er ikke ønsket om ytterligere oppkjøp i selskapet. Oppdal kommune er kjent med at TrønderEnergi ønsker å fusjonere i nytt selskap hvor TrønderEnergi vil ha 49% av aksjene. Oppdal kommune vil kreve at en slik fusjon skal verne utbytte for dagens eiere, samt ivareta eierskapet til vannkraften som eies av TrønderEnergi eller kommunene i dag. I tillegg skal eierskapet til nettselskapet Tensio ivaretas.	
KOMMUNENS KRAV TIL AVKASTING OG UTBYTTE	
Avkastning:	Driftsresultat før skatt skal minst utgjøre 6 % årlig over siste treårsperiode
Utbytte:	Totalt 200 millioner per år (7,7 millioner kroner for Oppdal kommune)

Oppdal kulturhus

KOMMUNENS VURDERING OG EIERSTRATEGI
Oppdal kulturhus KF skal bidra til at Oppdal kommune tilbyr et bredt kulturtilbud i regionen, og oppfylle visjonen i kommuneplanen om det gode liv i ei attraktiv fjellbygd. Oppdal Kulturhus skal sikre at de vedtektsfestede formålene med foretaket blir oppfylt. Kommunens kulturpolitiske målsettinger og etiske retningslinjer ligger som basis for driften. Oppdal kulturhus må legge frem planer med tiltak, budsjett og finansiering for eier slik at eier kan danne seg et bilde over behovene og prioritering av tiltak.

ReMidt Næring AS:

Kommunedirektøren bes om å fremme egen sak for kommunestyret om eventuell økt eierandel.